

הכנסת השמונה - עשרה

מגיש: _____

הצעה לתיקון חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב-1962 (הסדרי ראייה להורה הלא משמורן)

תוספת
סעיף
א25.

בחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות אחרי סעיף 25 יבוא סעיף א25. אשר ינוסח כדלקמן:

א25. בהמשך לאמור בסעיף 25, חזקה על ההורה הלא משמורן שהוא זכאי להסדרי ראיית הילדים על פי הנוהל אשר יקבע על ידי שר הרווחה, בהתייעצות עם שר החינוך ועם הגורמים המקצועיים המתאימים. שר הרווחה רשאי להקים ועדת מומחים אשר תציג בפניו את מסקנותיה לגבי היקפם הראוי של הסדרי הראייה, ומסקנותיה יובאו לידיעת הציבור הרחב.

דברי הסבר

בימינו אנו כאשר מספר המתגרשים בישראל מגיע לשליש מהנישאים, ויש עוד הורים רבים אשר גרים בנפרד ללא נישואין, עולה צורך לקבוע את הסדרי ראיית הילדים בדין ולקצר את הזמן בו הם ניתנים. על פי סעיף 25 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות ניתנת לאם חזקה, אשר מכונה "חזקת הגיל הרך", לפיה ילדים עד גיל שש ימסרו למשמורתה.

למעשה, "חזקת הגיל הרך" עומדת לאם עוד לפני שהיא מגישה תביעה למשמורת, וכפועל יוצא מכך, במידה והאב יקח את ילדיו ללא הסכמת האם קודם שנקבעו לו הסדרי ראייה בהחלטה שיפוטית, הוא עשוי להיות מואשם בחטיפת הילדים.

הסדרי ראייה זמנים לאב נידונים בישיבה ראשונה אשר נערכת לאחר כשלושה עד ארבעה חודשים מיום הגשת התביעה, וככל שהאם מערימה קשיים, כך יורחקו הילדים מהאב לזמן ארוך יותר. לעיתים יעברו חודשים רבים עד שהאב יזכה לראות את ילדיו, והדבר גורם לפגיעה קשה בלגיטימיות ההורית של האבות, ומרוקן מתוכן את עקרון "טובת הילד" לפיו מצווים בתי המשפט לנהוג בבואם לפסוק בענייני קטינים.

אין צורך להרחיב בדבר החשיבות שיש לאיכות הקשר בין כל אחד מההורים לבין הילדים, ולכן חשוב להוציא את ענייני ראיית הילדים מהעיומותים והמאבקים בין ההורים, ולמנוע ככל הניתן מצבים בהם אמהות עושות שימוש לרעה בזכויות המשמורת בכדי ללחוץ על האבות להשגת יתרונות במאבקים המשפטיים.

לפיכך מוצע שהסדרי הראייה להורה הלא משמורן יקבעו מהר ככל הניתן, והם ייושמו על בסיס משפטי איתן.

בפרקטיקה היישומית

בסמוך להגשת התביעה להסדרי ראייה יובא התיק בפני שופט אשר יתן החלטה להורות לשני ההורים לגשת בתאום מוקדם ליחידת הסיוע שליד בית המשפט תוך 10 ימים מיום קבלת ההחלטה במסירה מלאה, בכדי לסכם על הימים והשעות להסדרי הראייה.
(מכוח סעיף 5 (ג) לחוק בית המשפט לענייני משפחה, התשנ"ה-1995, רשאי בית המשפט להפנות את בעלי הדין ליחידת הסיוע).
בהעדר הסכמה בין ההורים ברירת המחדל להסדרי הראייה תהיה על פי הנוהל הנהוג מזה שנים רבות לפיו ההורה הלא משמורן רשאי לקחת את הילדים:

א. מתחת לגיל שנתיים:

פעמיים בשבוע בימי חול בימים שני וחמישי בין השעות: 16:00 – 19:00

ב. מעל גיל שנתיים:

1. פעמיים בשבוע בימי חול בימים שני וחמישי בין השעות: 16:00 – 20:00
2. כל סוף שבוע שני אשר מתחיל מיום שישי בשעה: 15:00 ועד מוצ"ש בשעה: 20:00.
3. מחצית מהחגים והחופשים לסירוגין.

ההורים רשאים להסכים על הסדר שונה מהנוהל הקיים ולקבוע זמנים נוחים להם.
עובד/ת יחידת הסיוע /תגיש את חוות דעתו לגבי הסכמת או העדר הסכמת בני הזוג לאישור בית המשפט על גבי טופס שיוקדש לכך.
בית המשפט רשאי לזמן את הצדדים בהקדם לדיון בפניו בטרם יתן את ההחלטה להסדרי הראייה וכן לקבוע הסדרים אחרים ככל שיראה לו צודק בנסיבות העניין.

יערכו שינויים המתחייבים מתיקון החוק:

בסעיפים 258 י"ט – ל"ג לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984.